

Володимир Талалаєв

к.т.н., доцент

Полтавський університет економіки і торгівлі

м. Полтава

Дмитро Дячков

аспірант

Полтавський університет економіки і торгівлі

м. Полтава

ЛОГІКО-ПОНЯТІЙНА МОДЕЛЬ ПРЕДМЕТНОЇ ОБЛАСТІ «УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ»

Під впливом динамічних соціально-економічних відносин, однією з головних умов сталого розвитку соціально-економічних систем стає гармонійне поєднання і ефективне використання ресурсів підприємства. У складній і багатогранній системі взаємодій різнорідних потоків ресурсів потоки інформаційних ресурсів є визначальним, оскільки саме вони прискорюють процеси створення, накопичення і використання матеріальних і фінансових ресурсів, забезпечуючи їх перерозподіл, концентрацію та інтенсивне відтворення.

Підвищення ролі використання інформаційних ресурсів в управлінні, призвело до появи потоку наукових публікацій присвячених проблематиці управління інформаційним потенціалом: визначенню сутності, ролі та місця інформаційного потенціалу, його властивостей, закономірностей функціонування та розвитку, методам оцінки та механізму управління інформаційним потенціалом сучасної соціально-економічної системи.

Широке коло дискусійних питань пов'язане з багатогранністю сутності інформаційного потенціалу та виникненням нових наукових підходів, в яких автори намагаються інтегрувати вже існуючі положення, найбільш повно відобразити сутність досліджуваної дефініції, зосереджуючи увагу на окремих властивостях, що в свою чергу призводить до необґрунтованого розширення меж предметної області дослідження.

Розвиток зазначених підходів не сприяє формуванню адекватної логіко-понятійної моделі та стримує процеси практичного застосування наукових напрацювань для вирішення нагальних соціально-економічних проблем.

На думку авторів, логіко-понятійна модель предметної області «управління інформаційним потенціалом соціально-економічної системи» повинна базуватися на основних характерних системних ознаках та властивостях інформаційного потенціалу.

На основі використання методології системного аналізу, виявлено, що інформаційний потенціал, не зважаючи на різноманітність його визначень, має характерні особливості, які і складають сутність даної категорії:

по-перше, інформаційний потенціал характеризується складом, станом і якістю наявних інформаційних ресурсів;

по-друге, інформаційний потенціал залежить не стільки від обсягів інформаційних ресурсів, скільки від можливостей та методів їх обробки і використання, тобто компетенції як сукупності умінь і технологій;

по-третє, інформаційний потенціал може бути реалізований лише за наявності і причетності кваліфікованого людського фактору.

На думку авторів, визначення меж предметної області може бути зведено до побудови трьохфакторної логіко-понятійної моделі «управління інформаційним потенціалом», головними компонентами якої виступають:

1. Система управління - яка складається з суб'єкту та об'єкту управління і визначає необхідність врахування людського фактору в процесі управління інформаційним потенціалом соціально-економічної системи;

2. Інформація – яка виступає першоджерелом інформаційних ресурсів і є головним субстратом інформаційного потенціалу;

3. Потенціал – який вказує на можливості, приховані здатності, сили для будь-якої діяльності, що можуть виявитися за певних умов.

Таким чином, при чіткому формулюванні та визначенні сутності основних категорій, які виступають головними компонентами при визначенні меж предметної області, стає можливим формування єдиної понятійно-

термінологічної бази для проведення подальших досліджень, модель якої зображено на (рисунок 1).

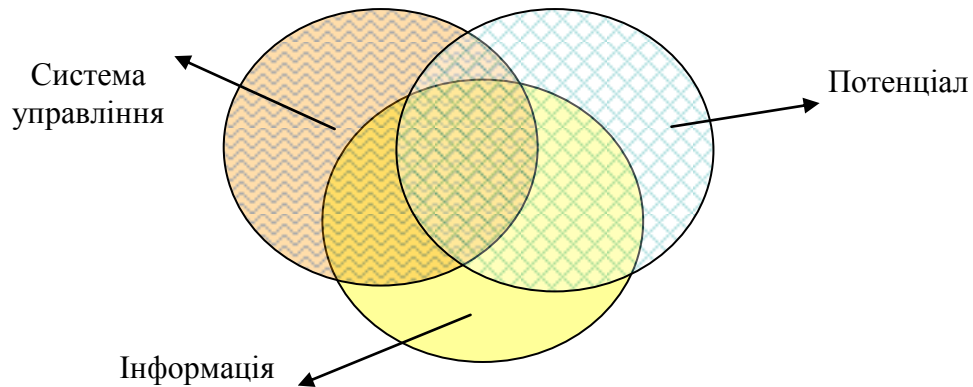

Рисунок 1. Модель визначення предметної області «управління інформаційним потенціалом соціально-економічної системи»

Організована у такий спосіб модель управління інформаційним потенціалом надає можливість впорядкувати теоретичні положення з даної проблематики, визначити ключові, базові та похідні поняття, їх зв'язки в межах предметної області і суміжними областями. Перспективними напрямками наукових досліджень залишаються невирішені питання, пов'язані з практичними аспектами управління інформаційним потенціалом соціально-економічних систем в умовах глобалізації економічних відносин та формування єдиного інформаційного простору.

Література

- 1.Русакова, Е. В. Резервы повышения информационного потенциала предприятий и организаций / Е. В. Русакова // Развитие инновационного потенциала отечественных предприятий и формирование направлений его стратегического развития: сб. материалов 1 Всерос. науч. практ. конф. 20-21 нояб. 2003 г. - Пенза, 2003: - С. 20 – 23. – 0,1 печ. л.
2. Цитович И.Н. Развитие информационного потенциала системы управления организации: Автореферат. –М., 2004. – 24 с.